Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zl.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.
REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 1 Katowice, czwartek 1-go stycznia 1931. **Rok 30**

Z Nowym Rokiem.

Znowu mija jeden rok: dla jednych w ciężkiej pracy minął niepostrzeżenie, dla drugich, którzy z tęsknotą wyglądali ulgi w troskach codziennych, ciągnął się ten rok beznadziejnie długo. Nic w tem dziwnego: **obok lat wojny, miniony rok był bodaj najcięższym, jaki świat przeżywał od wieków.** Świat cały ogarnęło niebywałe przesilenie gospodarcze, którego owocem jest **około 18 miljonów bezrobotnych**, z czego największa ilość przypada na **Stany Zjednoczone, Anglję i Niemcy.** Nawet kraje, których dotychczas kryzysy światowe nie dotykały, jak Francja, również znalazły się w przesileniu i tam równiez mamy ten piekący objaw kryzysu i bezrobocie. Miarą rozmiarów przesilenia może być to, że bezrobocie międzynarodowe skoczyło w ostatnim roku z **6 miljonów na 18 miljonów a więc trzykrotnie.** Obok przemysłu i handlu, przeżywa przesilenie również rolnictwo i świat finansowy: wogóle, niema dziś dziedziny gospodarczej, o której można by powiedzieć, że jako tako rozwija się.

A w polityce? Również ostra gorączka **przesileniowa.** Przedewszystkiem wraz ze wzrostem ruchu hitlerowskiego i prądów zaborczych w Niemczech, popadł świat polityczny **w stan ciągłego niepokoju, uporczywych zbrojeń, natarczywych wystąpień jednych państw przeciw drugim.** Współpraca państw i wzajemne ich porozumienie mogłoby w znacznym stopniu zmniejszyć okropne skutki trudności gospodarczych, cóż jednak, kiedy brak ku temu dobrej woli, brak wyrozumienia, ustępliwości. Atmosfera polityczna podobną jest dziś niekiedy **do atmosfery z r. 1914.**

Obie powyższe dziedziny zahaczają **o dziedzinę moralności i kultury.** Od chwili, gdy żywioły radykalne z końcem wojny wystąpiły w zwiększonej liczbie na arenę polityczną, gdy utrwalonym od wieków stosunkom na swiecie zaczął zagrażać komunizm, wdzierający się do najmniejszych nawet komórek życia społecznego — zapanowała **dziwna ustępliwość** wobec nowinek, które przecież z naszym chrześcijańskim na świat poglądem w żaden sposób pogodzić się nie dadzą. Społeczeństwa jakby popadły **w stan znieczulenia moralnego.** Mówi się wszędzie coprawda o moralnem podniesieniu społeczeństwa, o współpracy kulturalnej, — nie widzi się jednak w szerszem społeczeństwie zdecydowanej postawy do obrony i rozwoju zasad moralnych, które początek swój biorą od Chrystusa Pana i w ciągu wiekowego istnienia Kościoła katolickiego dały podwaliny religijnego wychowania społeczeństw w duchu katolickim i na tej drodze tworzyły ich kulturę. A bodaj, czy cały kryzys światowy, we wszystkich jego przejawach nie jest właśnie kryzysem moralnym, mającym główne swe źródło w zobojętnieniu dla zasad wiary i **w nieprzestrzeganiu ich w życiu społecznem.**

Miejmy nadzieję, że rok mijający będzie rokiem przełomowym, jeśli chodzi o przesilenie w różnych jego rodzajach. Ekonomiści twierdzą, że zachodzą już objawy, iż **z nadchodzącą wiosną położenie gospodarcze zacznie się poprawiać.** Zwiększony popyt za surowcami jest tą jaskółką zbliżającej się wiosny życia gospodarczego. Politycy z trwogą, ale jednak nie bez nadziei oczekują nowego roku politycznego. Również i my wstępujemy w Nowy Rok z wiarą, że społeczeństwa, które przeszły tak ciężkie doświadczenia ostatnich lat, przedewszystkiem zaś ostatniego roku, dadzą posłuch swym sumieniom i za przewodniczkę w swej działalności obiorą ten szczytny sztandar Wiary.

Wiedzmy jednak, że zmiana na lepsze nie nastąpi sama od siebie. Kilka dni temu podaliśmy treść listu pasterskiego J. E. ks. Biskupa włocławskiego o „czynie katolickim" (actio catolica). Otóż, zgodnie z tym listem, tylko działając w duchu katolickim spodziewać się możemy polepszenia stosunków moralnych i kulturalnych a co za tem pójdzie: politycznych i gospodarczych.

Niemcy — a rządy marszałka Piłsudskiego.

Paryż. (PAT.) W dzienniku „L'Action Française" Jacque Bainville omawia etapy, przez które przechodzi odwetowa polityka Niemiec. Obecnie, pisze on, **cały ich wysiłek skierowany jest przeciwko Polsce.** Jest to rzecz ogólnie znana. Nikt we Francji nie zaprzecza temu. W Niemczech otwarcie drukuje się poglądy o konieczności zniszczenia Polski, a były kanclerz Marx dramatycznie oświadcza, że Polska jest raną sączącą w boku Europy. Niegdyś sprawą Polski — „tego grzechu Europy". przejęci byli gorąco stronnicy liberalni zarówno jak i katolicy, dziś zaś centrum niemieckie podburza chrześcijańską demokrację zachodu przeciwko Polsce. Niemiecka demokracja nakazuje wszystkim liberałom, jako obowiązek sumienia, zajęcie wrogiego stanowiska przeciwko niemanym gnębicielom Polski. Autor artykułu przypomina, że w książce wydanej przez niego w 1920 r. przytoczył on ustępy artykułu, ogłoszonego w paryskim miesięczniku „La Pologne". — Wskazuje on tam na etapy, któremi zamierza kroczyć polityka niemiecka. Poszczególnemi szczeblami tego dążenia są: 1) odzyskanie dawnej granicy na wschodzie, 2) ustalenie hegemonji niemieckiej nad Europą wschodnią, 3) odwet na zachodzie i ustalenie hegemonji niemieckiej nad lądem europejskim. — Pierwszym warunkiem wykonania tego programu jest odbudowa państwa pruskiego w dawniejszych jego granicach.

Widzimy — oświadcza Jacques Bainville — że możliwe są czasem proroctwa, gdyż przyszłość wypływa z przeszłości i teraźniejszości. Obecnie Niemcy wyraźnie dążą do odzyskania swych dawniejszych granic wschodnich. Niemieccy liberali, katolicy, protestanci i bezwyznaniowi — **wszyscy podburzają opinję świata przeciwko rządom Marszałka Piłsudskiego.** Pozwala to przypuszczać, iż rząd ten stanowi poważną przeszkodę do urzeczywistnienia się planów niemieckich.

Nowy Rok.

Reprodukcja z obrazu Stachlewicza.

O zapomogę dla budowlarzy.

Katowice. (PAT). P. wicewojewoda Żurawski przyjął delegację bezrobotnych budowlarzy, którzy prosili go o interwencję w Rządzie Centralnym w **sprawie przyznania im zapomóg,** jak również o zaliczenie ich do kategorji bezrobotnych robotników niesezonowych

Czy to ma być dążeniem do współpracy?

Warszawa. (PAT.) Rząd Rzeszy niemieckiej postanowił nie przedłużać polsko-niemieckiego układu drzewnego z dnia 19 stycznia 1929 r., wygasającego w dniu 31 grudnia br., motywując swą decyzję trudnościami technicznemi ratyfikacji przez Reichstag. (Umowa drzewna została zawartą oddzielnie od ogólnego układu handl. polsko-niemieckiego, to też nieprzedłużenie układu drzewnego musi być rozumiane jako jeszcze jeden środek wojenny Niemiec wobec Polski.)

Rokowań o kolonję w Angoli nie było.

Warszawa. (PAT). W jednym z dzienników ukazała się wiadomość, jakoby Polska prowadziła pertraktacje o nabycie Angoli, kolonji portugalskiej w Afryce. P. A. T. jest upoważniona do stwierdzenia, że wiadomość ta jest całkowicie pozbawiona podstaw. Żadne pertraktacje w tej sprawie nie są ani prowadzone, ani nawet zamierzone.

Nieudałe występy komunistyczne w Łodzi.

Łódź. (PAT.) Komuniści usiłowali tu zorganizować demonstracje. W godzinach wieczornych grupa komunistów zawiesiła w śródmieściu na przewodach elektrycznych sztandar komunistyczny, poczem biegnąc ulicą Piotrkowską, wybiła kilkanaście szyb wystawowych. Wśród przechodniów i kupców powstała panika. Policja usunęła kilku komunistów oraz przywróciła porządek.

Nad polskiem morzem — mrozy.

Gdynia. (PAT.) Z powodu silnego mrozu, panującego w nocy z 28 na 29 b. m. morze przy wybrzeżu gdyńskiem zamarzło na odległości 20 do 30 metrów.

TELEGRAMY.

Ujęcie „usypiaczy" pociągowych.

Wilno. (PAT.) Na szlaku kolejowym Stołpce — Baranowicze — Warszawa od dłuższego czasu grasowała banda usypiaczy, która ograbiała podróżnych. Władze ujęły przypadkowo dwóch członków tej bandy w chwili, gdy usiłowali oni okraść uśpionego papierosem przemysłowca, wracającego z Moskwy do Białegostoku. Usypiaczem okazał się Henryk Krylicki z Warszawy, zaś jego towarzyszką, która miała polecenie zawierać znajomość z podróżnymi — Zofja Grzeszowska, rzekomo mieszkanka Kijowa. Krylicki w czasie aresztowania zasypał policjantowi oczy żrącym proszkiem i wyskoczył na tor, lecz wpadł w głęboką śnieżną zaspę, co uniemożliwiło mu ucieczkę. Pociąg zatrzymano i zbiega ujęto.

Rewolta w sowieckim obozie jeńców.

Wilno. (PAT.) Z pogranicza donoszą, że ubiegłej nocy na odcinku granicznym Dryssy słychać było silną kanonadę i trzask karabinów maszynowych. Strzelanina trwała około godziny. O godz. 2 w nocy na terytorjum polskie usiłowała przedostać się większa grupa ludzi. Uciekinierów gonił oddział konny straży sowieckiej, zabijając niektórych z nich. Mimo silnej ochrony granicy przez straż sowiecką na terytorjum Polski zdoła przedostać się grupa włościan w ilości około 50 osób. Włościanie ci opowiadają, iż udało im się zbiec z obozu koncentracyjnego w Oswieji. W obozie tym władze sowieckie zamknęły około 1000 włościan, którzy w tych dniach, dowiedziawszy się, że mają być wywiezieni w głąb Rosji, rozbroili straż, zabrali broń i w nocy dnia 26 bm. ruszyli ku granicy polskiej.

Italja zbroi się na morzu.

Rzym. (PAT). Z okazji spławu krążownika „Gorycia" minister marynarki Siriamii oświadczył, że w ciągu roku Włochy wyprodukowały w stoczniach, pracujących dla marynarki wojennej 3 krążowniki pojemności po 10.000 ton, 4 pojemności po 5.000 ton i dużą ilość łodzi podwodnych i kontrtorpedowców o pojemności ogólnej 60.000 ton.

Wiedeń. (PAT). „Neue Freie Presse" donosi z Medjolanu, że rokowania włosko-francuskie w sprawie przedłużenia upływającej z końcem bieżącego roku przerwy w rozbrojeniach na morzu i w sprawie porozumienia co do stanu sił morskich obu państw toczą się za pośrednictwem Anglji w tempie przyśpieszonem. Pomyślnego ukończenia rokowań oczekują jeszcze przed Nowym Rokiem.

Próba obniżenia płac robotniczych w zagłębiu Ruhr.

Możliwość strajku górniczego.

Berlin. (PAT.) Prowadzone pomiędzy związkiem przemysłu hutniczego a zrzeszeniami zawodowemi górników rokowania w sprawie ustalenia taryfy płac w Zagłębiu Ruhry nie dały żadnego wyniku. W ten sposób postępowanie rozjemcze zostało ukończone i od dnia 1 stycznia 1931 r. rozpocznie się na terenie Zagłębia Ruhry stan beztaryfowy. Związki pracodawców wypowiedzą w dniu 15 stycznia 1931 r. prace załogom robotników, celem przeprowadzenia redukcji płac. Wobec zdecydowanej postawy związków robotniczych, sytuacja w Zagłębiu Ruhry — zdaniem prasy — silnie się zaostrzyła. Istnieje możliwość wybuchu strajku.

Berlin. (PAT.) Cztery związki zawodowe górników Zagłębia Ruhry (Niemiecki Związek Górników, Chrześcijański Związek Zawodowy Górniczy, organizacje hirschdunkerowskie, Polski Związek Zawodowy) wydały odezwę, wzywającą ogół górników Zagłębia do odrzucenia wszelkich propozycyj ze strony pracodawców w sprawie redukcji płac. Odezwa wzywa górników do solidarnego wystąpienia w obronie postulatów górniczych.

Stan zdrowia marsz. Joffra.

Paryż. (PAT). Wbrew wszelkim przewidywaniom, marszałek Joffre żyje. W ciągu nocy odzyskiwał chwilami przytomność i przyjął pokarm. Lekarz przyboczny oświadczył, iż jest to wypadek jedyny w swoim rodzaju, iż stan obecny może trwać jeszcze całe rano. Według biuletynu lekarskiego z g. 9 rano chory spędził noc spokojnie. Mógł on wypowiedzieć kilka słów. Nie mniej działalność płuc słabnie. Oddech jest nieregularny. Przewidywania pozostają pesymistyczne.

Paryż. (PAT). Ogłoszony we wtorek o godz. 19.50 biuletyn o stanie zdrowia marszałka Joffra stwierdza, że nastąpiła poprawa w zdrowiu, jednakże prognostyki na przyszłość pozostają jeszcze pod znakiem zapytania.

Paryż. (PAT). Sztab marszałka Joffra donosi, że Ojciec Święty wystosował do nuncjusza apostolskiego w Paryżu następujący telegram: Przekażcie Joffrowi specjalne błogosławieństwo Ojca Świętego, który modli się za niego o łaskę niebieską. (—) Kardynał Pacelli.

Venizelos, mąż opatrznościowy Grecji.

Eleutherios Venizelos, wielokrotny premjer i minister grecki, który obecnie przybywa do Polski, urodził się w Canea na Krecie dnia 23 sierpnia 1864. Swoją karjerę polityczną rozpoczął jako jeden z przywódców w walkach o niepodległość przeciwko Turkom. Jako przywódca liberałów, brał czynny udział w ruchach rewolucyjnych Grecji, przyczem w 1909 roku objął stanowisko ministra sprawiedliwości. W okresie między 1909—1916 roku pełni funkcje premjera przyczem reorganizuje gruntownie administrację państwową, doprowadza do porządku sprawy finansowe, przyczynia się do reorganizacji armji, dzięki czemu państwo rozpoczyna nową erę swego istnienia. Jego dziełem było przygotowanie bloku bałkańskiego, który w roku 1912 odniósł zwycięstwo nad Turkami, przynosząc zarówno Grecji, jak i pozostałym sprzymierzeńcom, znaczne korzyści terytorjalne.

W okresie wielkiej wojny Grecja wypowiedziała się dzięki Venizelosowi na rzecz Ententy, pomimo, iż sprzeciwiała się temu silna germanofilska partja monarchistyczna. Prowizoryczny rząd wojenny, utworzony w Salonikach przez Venizelosa, sformował armję, wysyłając ją na front macedoński. Aby umożliwić Venizelosowi tę akcję i oswobodzić Grecję od wrogich entencie elementów — sprzymierzeńcy wpłynęli na króla Konstantyna, aby opuścił kraj, i wówczas Venizelos ponownie obejmuje w kraju władzę, jako premjer, pozostając na tem stanowisku aż do roku 1920. W czasie rokowań pokojowych w Wersalu premjer grecki odgrywa wpływ na kształtowanie nowej, powojennej Europy.

Chwilowe zwycięstwo wyborcze stronnictwa monarchistycznego odsuwa Venizelosa od władzy. Venizelos opuszcza na jakiś czas swój kraj i usuwa się od czynnego życia politycznego. Jednakże ludzie, którzy ujęli ster rządu, nie mogli sprostać ciążącym na nich obowiązkom, powodując zaognienie się stosunków wewnętrznych. W roku 1924 dochodzi do ustąpienia króla i przekształcenia monarchji w republikę. Społeczeństwo greckie widzi w Venizelosie jedynego męża stanu, który może uratować kraj od grożących mu niebezpieczeństw. Po upadku rządu Pangalosa w roku 1928 Venizelos powraca do Aten i obejmuje ponownie rządy, które bez przerwy sprawuje dotychczas.

Napaść na Biskupa w Niemczech.

Berlin. (PAT.) Z Moguncji donoszą, że na biskupa Ludwika Marja Hugo dokonano w czasie świąt brutalnej napaści. W chwili, gdy biskup powracał pieszo z seminarjum do swej rezydencji, z pobliskiego szynku wyskoczyła nagle grupa pijanych indywidjów, którzy z obelżywemi słowami rzucili się na księcia Kościoła. Jeden z napastników usiłował nawet uderzyć biskupa pięścią. W obronie biskupa stanęło towarzyszące mu duchowieństwo.

Fatalna gospodarka miejska w Wrocławiu.

Berlin. Sensację wywołało tu rozporządzenie rządu pruskiego, w myśl którego z dniem 25 grudnia b. r. **ogłoszono rozwiązanie Rady miasta Wrocławia.** Równocześnie całą gospodarkę miejską **powierzono dwu komisarzom rządowym,** których też upoważniono do wprowadzenia natychmiastowej podwyżki pewnych podatków miejskich. W myśl zarządzeń tychże komisarzy, podwyżka objęła na razie **podatek majątkowy o 50%** za rok 1930, jako też podatek **od spożycia piwa,** który z dniem 1 stycznia 1931 został o 100% podniesiony. Przyczyną tych zarządzeń była fatalna gospodarka samorządu m. Wrocławia. Zarząd przymusowy już poprzednio otrzymała stolica Niemiec, Berlin. Wypadki te nie uzasadniają jakoś wiele opinji o gospodarności i zdolnościach organizacyjnych Niemców.

Możliwość strajku w górnictwie angielskiem.

Londyn. Strajk demonstracyjny, jaki niedawno miał miejsce w jednym z okręgów górniczych Anglji nie doprowadził do zmiany położenia w górnictwie. Ostatnio zapowiedział Cook, przewodniczący federacji górników, że położenie w górnictwie angielskiem znowu wchodzi w fazę silnego przesilenia. W powodzenie 90-cio godzinnego dwu-tygodnia pracy napotyka na trudności, przedewszystkiem, jeśli chodzi o południową Walję. **Tam upływa dnia 31 grudnia dotychczasowa umowa.** górnicy zaś bojkotują wydział rozjemczy, który rozpatruje sprawę czasu pracy, tak że łatwo stać się może, iż na 1-go stycznia do pracy nie przystąpią. Strajk w jednym okręgu łatwo się będzie mógł rozprzestrzenić na inne okręgi.

W Indjach krwawe starcia z wojskiem.

Rangoon. (PAT.) Oddział wojska stoczył bitwę z grupą powstańców. zorganą z 200 ludzi. Po stronie powstańców padło około 50 ludzi; wojsko nie odniosło strat

---

BRANIBOR.

125) (Ciąg dalszy).

Wiła się w bólu, który szarpał jej wnętrzności, na usta wyszła piana, konwulsje rzucają nią po ziemi.

We drzwiach zahuczał sztuk, ktoś coraz silniej do drzwi się dobija. Przyskoczyła Kunigunda do wierzej . . .

— Kto tam?

— Ja! Dietrich!

— Czego chcesz?

— Głos o ratunek słyszę . . .

— Bądź spokojny, ja tu jestem.

— Otwórz jednak . . .

— Nie, nie otworzę . . .

— Czemu?

— Idź stąd . . .

— Musisz otworzyć, tam się coś straszego dzieje . . .

— Odejdź!

— Puszczaj, bo drzwi wywalę!

Kunigunda odsunęła wierzeje i zastaniając sobą stanęła we drzwiach.

— Słyszę przeraźliwy głos Adelajdy. Co się z nią dzieje?

Uśmiechnęła się Kunigunda dobrodusznie...

— Tyś tu zbyteczny. Ciebie tu nie trzeba. Oddal stąd ludzi.

— Jakto?

— Nie wiesz? Nie domyślasz się?

— Czego mam się domyślać?...

— No... Adelajda... wiesz... czas nadszedł...

— Zatem...

— Zwyczajna rzecz... Skutki...

Dietrich wyrzucił z ust przekleństwo straszne...

— Precz z przemocą i świadkami. Słuchaj, oddaj ciekawych od drzwi. Pilnuj, aby nikt nic nie słyszał... Ukryje się.. Ty wiesz! Hańba... Jako fala wody...

— Uczynię to — rzekł Dietrich, oddalając się, odpędzając ludzi od obwodwoja drzwi.

* * *

Kunigunda zasunęła na nowo wrzeciądze.

— Ucichły rozpaczliwe Adelajdy krzyki, jęczy tylko i kwili straszliwie. Oczy w słup, na wargach ślina, na sinej twarzy rdzawe plamy wyglądają tak, jak by zaszły krwią. Kurczą się ręce i prężą, nogi konwulsją wierzgnęły, wykrzywiła się okropnie twarz, oddech jeszcze słychać, cichnie wreszcie wszystko...

Kunigunda nad całem stoi, trzęsie się jej głowa... głos ochrypły... taki głos drewniany... usta mówią...

— Ściskał cię... ten... Wilhelm... Objęła cię śmie... ściśnęła cię czule...

Patrzy matrona na męki konania.

— Moja matka... — szepce — mój brat... arcybiskup Trewiru...

* * *

Adelajda umarła. Sina była ohydną śmiercią.

* * *

Motyl zrodzony w słońcu marcowem leci... leci... kwiatu niema... nigdzie niema...

Kunigunda schyliła się i z pod łoża dobyła powroza. Na środku izby wisiał kuty z żelaza świecznik, w którym płonęły kagańce. Zarzuciła sznur na żelazne świecznika ramię, spróbowała jego mocy...

— Wytrzyma...

Zrobiła pętlicę... przystawiła stołek...

— Boję się... Tam ciemno w grobie. Brak powietrza w trumnie... brak tchu...

Poszła do łagwi z winem...

Nalała kielich, myśli o trumnie.

— Stęchlizna... Zgnilizna... Ciemno...

Wychyliła czarkę jedną, drugą i trzecią. W oczach zabłysnął ogień, w żyłach ciepło jakieś... grzeje... Napiła się znowu... Czarka piąta...

Jakby młodość w starowinę wstąpiła...

— Ciepło motylowi w słonku...

Kunigunda weszła na krzesło... Zarzuciła pętlicę na szyję, kopnęła nogą stołek, który padł na sinego trupa Adelajdy... Ciało jej szarpie się, ręce ślepe ruchy ku górze czynią, aby ulżyć szyi... Ciało zahustało się, drgnęło, na twarzy ohydna gra śmierci... ściągna się kurczą, jakby się ta okropna twarz śmiała, ta obrzydliwa trupia głowa chychoce się...

* * *

Ciało już sine, jeno jak liść osiczyny drżą nogi.

* * *

Gdy Dietrich siekierami wywalił drzwi, znalazł w babieńcu dwa trupy...

* * *

Mściwoj pod Braniborem dostał języka, wywiedział się od złapanego niemieckiego pacholka, gdzie jest Wilhelm, jaki cel i kierunek jego drogi.

— Jedzie do Włoch, do cesarza. W Merseburgu czeka nań narzeczona, tu da im biskup ślub, poczem oboje wyjadą do Kolonji, gdzie w dziedzicznym zamku małżonkę zostawi i pojedzie przez Alpy do cesarza.

— Gdzie on jest dziś?

— W Merseburgu, panie. Za kilka dni odbędzie się jego wesele.

Przeprawił się Mściwoj przez Hawele i Łabę, zręcznie omija niemieckie grodna i załogi, z hawelańskimi wojami w głąb posiadłości cesarza jedzie, nocami pułk jego przez lasy się przedziera.

— Na śmierć idziem.

— Gdy złapą, na palach nas wytracą.

— Okropną śmiercią pomrzemy.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Dziesięciolecie chóru męskiego „Echo“ w Przyszowicach.

W dn. 4 stycznia 1931 r. obchodzi chór męski „Echo“ w Przyszowicach dziesięciolecie swego istnienia. W dniu tym pragną śpiewacy tegoż chóru zdać obywatelstwu przegląd poczynionych przez nich postępów w dziedzinie chóru i śpiewu polskiego.

Po solennem nabożeństwie w kościele parafj. na intencję towarzystwa, podczas którego śpiewane będą nasze tak piękne kolędy, odbędzie się o godz. 17tej uroczysta akademja z występami śpiewaczemi oraz przemówienia wybitnych działaczy na niwie śpiewaczej. Bratnie towarzystwo „Słowik“ użyczyło nam również swojej pomocy, co na tem miejscu szczególnie uwypuklamy.

Po akademji odbędzie się przedstawienie teatralne odegrane przez członków chóru p. t. „Ulicznik paryski“ arcywesoła komedja w czterech aktach oraz jednoaktówka „U fotografa“.

Uroczystości jubileuszowej patronuje nasz prezes honorowy przew. ks. proboszcz Pogrzeba, co niech będzie obywatelstwu rękojmą dobrego udania się uroczystości. Apelujemy do Szan. Obywateli w miejscu i okolicy o użyczenie nam swego łaskawego poparcia przez gremjalne przybycie na naszą akademję i przedstawienie teatralne. Po uroczystości zabawa taneczna.

Więc prosimy wszystkich, których piosnka uradować może — razem i ochoczo w dniu 4 stycznia 1931 roku na uroczystość jubileuszową chóru męskiego „Echo“ w Przyszowicach.

—o—

Wszystkim naszym Czytelnikom, Agentom i Kolporterom, Korespondentom, Zwolennikom i Przyjaciołom życzymy

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

przedewszystkim wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Bożego.

KATOWICE, dnia 1 stycznia 1931 r.

Redakcja i Wydawnictwo „Katolika Polskiego“.

Kronika bieżąca.

Czwartek **1** Stycznia — Nowy Rok.

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 7.44;	o godz. 15.34
Księżyca	o godz. 12.07;	o godz. 3.11

Biuro porady prawnej „Katolika“

będzie czynne w miesiącu styczniu 1931 roku w dni następujące:

W **Katowicach** w Redakcji „Katolika“ przy ul. św. Stanisława 4 (I piętro) w poniedziałki dnia 12 i 26 stycznia, oraz w czwartki 8, 15, 22 i 29 stycznia tylko przed południem.

W **Mikołowie** w „Oberży Krakowskiej“ p. Jana Kiela, ul. Krakowska 23 (przy targowisku) tylko w poniedziałki 5 i 19 stycznia przed południem.

W **Pszczynie** u restauratora p. Michała Zawiszy przy ul. Gotsmana we wtorki (dni targowe) 13, 20 i 27 stycznia tylko przed południem.

W **Radzionkowie** w domu kolportera „Katolika“ Jakóba Cichowskiego (przy targowisku) w środy 7, 14 21 i 28 stycznia tylko przed południem.

W **Rybniku** w restauracji p. Wieczorka, przy ulicy Raciborskiej w soboty 3, 10, 17, 24 i 31 stycznia tylko przed południem.

Zaznaczamy jak najwyraźniej, iż biuro porady prawnej jest czynne tylko w dni wyżej podane. **W inne dni nie udziela się porad.** Do porady można przychodzić tam, gdzie każdemu najdogodniej.

Porad udziela się bezpłatnie za przedłożeniem **najnowszego kwitu abonamentowego.** Do zapytań listownych należy załączyć na odpowiedź znaczek pocztowy na 25 groszy.

Czytelnicy! Przychodźcie do naszych biur porad prawnych z pełnem zaufaniem. Każdą sprawę załatwimy, o ile jest to możliwe i zgodne z obowiązującemi przepisami prawnemi. Przychodząc do nas, chronicie się sami przed niesumiennymi pisarzami pokątnymi, którzy za każde pismo każą sobie dobrze płacić, a niejednokrotnie sprawy załatwiają ze szkodą dla Was.

— Nabywanie świadectw przemysłowych. Ministerstwo skarbu przypomina, że termin nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na r. 1931 upływa z dniem 31 grudnia 1930 r. włącznie.

Po upływie tego terminu t. zn. z dniem 2 stycznia r. 1931, rozpocznie się dokonywanie systematycznych lustracyj przedsiębiorstw i zajęć, obowiązanych do nabycia świadectw przemysłowych, a to celem nałożenia na opieszałych płatników kar pieniężnych przewidzianych w ustawie o podatku przemysłowym.

Zaznaczyć należy, że przewidziane w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca r. 1924 (Dz. Ust. nr. 73) czternastodniowy ulgowy termin nie ma zastosowania do uiszczenia należności za świadectwa przemysłowe.

— Dworce, stacje i przystanki autobusowe. Związek związków właścicieli przedsiębiorstw autobusowych R. P. wystąpił do władz z projektem sprowadzenia akcji budowy miejsc postojów autobusów do pewnych zasadniczych norm określonych pod kątem widzenia celowości, bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Związek zaproponował ustalenie 3-ch rodzajów miejsc postojów autobusów międzymiastowych: dworce, stacje i przystanki. Dworce musiałyby według tego projektu obejmować następujące pomieszczenia: kasę, poczekalnię, przechowalnię bagażu, bufet, pomieszczenie dla służby, zajezdnię z oddzielnym wjazdem i wyjazdem, pomieszczenie przeciwpożarowe. Poza tem na dworcach mogłyby się znajdować biura podróży, fryzjernie, urzędy pocztowe, sklepy, dyżurki policyjne, stacje obsługi, kioski z gazetami itd. Na stacjach musiałyby się znajdować przynajmniej kasy, poczekalnia, pomieszczenie dla służby, oraz przechowalnie bagażu. Przystanki przewidywać muszą urządzenie do umieszczenia rozkładu jazdy autobusów, korzystających z tego przystanku, przyczem znajdować się tam mogą pomieszczenia dla dozorców.

— Opłaty radjowe. Inkasowanie należności od radjosłuchaczy za korzystanie z słuchowisk radjowych, odbywało się dotychczas w ten sposób, iż do każdego abonenta zgłaszał się raz w miesiącu listonosz, przedkładając wezwanie do zapłacenia. Opłata mogła być wniesiona natychmiast, lub po upływie kilku dni. Większych abonentów radjowych zalegała jednak stale z opłatą, przyczem zaległości te dochodziły niekiedy do poważnych sum. Ściąganie tych zaległości odbywało się dotąd z pewną ogłędnością. Jak się obecnie dowiadujemy, dyrekcja poczt i telegrafów postanowiła bezpośrednio po świętach przystąpić do egzekwowania należności. Urzędy pocztowe będą obecnie ściągały należności od niepunktualnych płatników w drodze administracyjnej po upływie miesiąca od chwili powstania zaległości. O ile abonent zjosi się sam, wyrażając chęć uregulowania długu, należność będzie przyjęta z doliczeniem odsetek za zwłokę.

— Nowe książki meldunkowe. W związku z rozporządzeniem, które wprowadza od Nowego Roku nową organizację ewidencji ludności z dniem 1 stycznia mają być skasowane dotychczasowe książki meldunkowe, a na ich miejsce wprowadzone nowe, według typu, ustalonego przez związek miast. W sprawie tej lada dzień będzie ogłoszone specjalne zarządzenie komisarjatu rządu. Zaopatrzeniem właścicieli domów w nowe książki meldunkowe zajmie się nowoutworzony wydział ewidencji ludności przy magistratach.

Do nowych ksiąg meldunkowych wpisani będą mieszkańcy stale zamieszkali i tymczasowo przebywający w danej gminie.

Województwo śląskie.

*** Zamiast życzeń noworocznych** złożyli dla najbiedniejszych na rzecz Związku Towarzystw Dobroczynnych „Caritas“: burmistrz Skudlarz 100 zł., ks. infułat Kasperlik 25 zł., ks. ojciał Skupin 25 zł., ks. prałat Gawlina 20 zł., ks. kanclerz Bieniek 20 zł., ks. dr. M. Wojtas 20 zł., ks. notarjusz Matuszek 20 zł., ks. notarjusz Gwóźdź 10 zł. Za powyższe dary składa serdeczne „Bóg zapłać“ Związek Towarzystw Dobroczynnych „Caritas“ Katowice, Kościuszki 49, tel. 385 P. K. O. nr. 306 637.

Z Katowickiego

Statystyka chorób.

Katowice. W listopadzie zgłoszono u lekarza powiatowego następujące choroby: tyfus brzuszny w jednym wypadku, szkarlatyna 11, dyfteryt 8, róża 1, gruźlica 1, egipskie zapalenie oczu 2 wypadki. Ogółem chorowało 29 osób na choroby zakaźne. W szpitalach leczyło się: 1 osoba na tyfus, 5 na szkarlatynę, 32 na gruźlicę a jedna na koklusz. Dezinfekcyj przeprowadzono 31.

Przeniesienie biur.

Katowice. Z dniem 1 stycznia 1931 r. przenosi Miejska Kasa Oszczędności swe biura z ul. Pocztowej do ubikacji Banku Przemysłowców na narożniku ulic Dworcowej i Pocztowej.

Dalsze zwolnienie robotników.

Katowice. Po zwolnieniu 300 robotników na szybach „Richtera“ zamierza również kopalnia „Ficinus“ wydalić z dn. 15 stycznia 100 robotników. Rada załogowa domaga się, by zwolnieni zostali przedewszystkiem robotnicy z poza granic Śląska.

Nieszczęście czy zbrodnia.

Katowice. W parku Kościuszki znaleziono w stanie nieprzytomnym niejakiego Rothego z ul. Mikołowskiej w Katowicach. Nieszczęśliwego odstawiono do szpitala miejskiego. Dotychczas nie zdołano ustalić, czy Rothe uległ nieszczęśliwemu wypadkowi czy też padł ofiarą zbrodni.

Śmierć przy pracy.

Katowice. Na terenie kopalni Mysłowice znaleziono wczoraj rano zwłoki stróża nocnego tejże kopalni inwalidy Jana Kowalskiego. Oględziny lekarskie wykazały, że poniósł on śmierć skutkiem udaru serca. Zwłoki Kowalskiego odstawiono do kostnicy Spółki Brackiej w Mysłowicach.

Przytrzymanie.

Zawodzie pod Katowicami. Piekarz Szymała Jan, bez stałego miejsca zamieszkania został przytrzymany za kradzież ubrania na szkodę robotnika Teodora Kiściewy z Zawodzia. Szymałę osadzono w więzieniu.

Tramwaj i autobus.

Załęże w Katowickiem. Na ul. Wojciechowskiego u wylotu ulicy Wilsona zderzył się autobus z tramwajem. Karoserja autobusu została znacznie uszkodzona. Siedmiu pasażer. odniosło lekkie obrażenia odłamkami rozbitych szyb. Stwierdzono, że winę ponosi kierowca samochodu.

Przedstawienie amatorskie.

Katowice-Brynów. Na specjalne życzenie publiczności urządza Tow. śpiewu Kościuszko z Brynowa w niedzielę, dnia 4 stycznia 1931 r. na sali p. Rzychonia w Katowickiej Hałdzie po raz drugi przedstawienie amatorskie p. t. „Zemsta cyganki“. Początek o godz. 6-ej wieczorem.

Wypłata zapomóg.

Siemianowice w Katowickiem. Wypłata wsparć za miesiąc grudzień dla inwalidów i wdów robotniczej kasy pensyjnej huty „Laura“ odbędzie się w piątek 2 stycznia 1931 r. w ubikacjach kasy chorych w urzędzie hutniczym.

Nożem odcięła mężowi nos.

Roździeń-Szopienice w Katowickiem. Pewien robotnik wrócił onegdaj do domu w nietrzeźwym stanie. Żonę jego oburzyło to do tego stopnia, że chwyciła nóż i nim odcięła mężowi nos. Po trzech dniach dopiero udał się nieszczęśliwy do lekarza szpitala gminnego, który udzielił mu pomocy. Lekarz oświadczył, że nos zostanie uratowany.

Nadziany na rogi.

Bielszowice w Katowickiem. Godny pożałowania wypadek spotkał robotnika Leona Żółtaka, zamieszkałego w Dąbrowie pow. Chrzanów. Podczas wypędzania bydła z wagonu na stacji kolejowej w Bielszowicach rozjuszony buhaj nadział go na rogi. Żółtak odniósł ciężkie obrażenia. Pierwszej pomocy udzielił mu miejscowy lekarz dr. Ziaja, który kazał go przewieźć do szpitala hutniczego w Nowej Wsi. Na szczęście życiu jego nie zagraża niebezpieczeństwo.

Śmierć pod kołami pociągu.

Mysłowice. Na peronie II dworca kolejowego w Mysłowicach rzucił się pod

nadjeżdżający pociąg pewien młody mężczyzna, który został przejechany na śmierć. W ubraniu zmarłego znaleziono wizytówkę na nazwisko Łuczko Wiktor, inżynier. Zwłoki samobójcy odstawiono do kostnicy przy szpitalu miejskim w Mysłowicach. Policja prowadzi dochodzenia celem stwierdzenia prawdziwości nazwiska oraz przyczyny samobójstwa.

Z Świętochłowickiego

Nowy szpital Spółk. Brackiej.

Szarlej w Świętochłowickiem. Na wiosnę 1931 roku zostanie otwarty szpital Spółki Brackiej w Szarleju. Będzie to jeden z najwspanialszych szpitali nietylko na Śląsku ale w całej Polsce. Koszta jego budowy, urządzenia i wyposażenia wynoszą przeszło 7 miljonów złotych. Budowę tego szpitala rozpoczęli Niemcy w roku 1914, którzy go doprowadzili pod dach i w roku 1915 budowę przerwali. Dopiero obecny zarząd Spółki Brackiej wykończył budowę. W głównym pawilonie znajdą m. inn. pomieszczenie: zakład rentgenowski, klinika dentystyczna, terapja elektromedyczna a następnie: instytut bakterjologiczny, sale operacyjne, dział chorób wewnętrznych, sale dla chorych, mieszkania dla lekarzy i t. d. Urządzenia i uposażenia tego szpitala będą ozdobą polskiego szpitalnictwa. Lecznica uposażona jest we wszystkie najnowsze urządzenia, przyrządy i instrumenta lekarskie, jakiemi nie może poszczycić się żaden szpital w Polsce. Obliczony on jest na 320 łóżek. Dotychczasowe kierownictwo tej lecznicy spoczywa w rękach lekarza-chirurga dr. Jakubowskiego z Krakowa.

Lubownicy „jednego".

Nowe Hajduki w Świętochłowickiem. Ze składu Antoniego Powały przy ulicy 3 Maja skradziono 20 butelek wina, 10 butelek koniaku, 2 litry domieszki, 5 litrów spirytusu, 6 litrów likieru, 15 butelek wódki czystej i 20 tabliczek czekolady. Szkoda, jaką ponosi właściciel wynosi około 400 złotych.

Włamanie do składu konfekcyjnego.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickiem. Jednej z ubiegłych nocy nawiedzili złodzieje kupca Zalzberga w Wielkich Hajdukach, zamieszkałego przy ul. Marki. Łupem złodziei padło 9 ubrań męskich, 5 tuzinów krawatek, 2 tuziny szali damskich, 6 pulowerów męskich i tyleż płaszczy zimowych, 12 kapeluszy męsk., 5 koszul sportowych, 6 tuzinów damskich i męskich rękawiczek. Wartość skradzionych rzeczy obliczył właściciel na 1550 złotych. Policja przestrzega przed kupnem.

Kradzież.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickiem. Niewykryci dotychczas nicponie wybili szybę w oknie wystawowem kupca Langera Wilhelma przy placu Mickiewicza 4. Złodzieje przywłaszczyli sobie płaszcz damski granatowy z czarnym kołnierzem futrzanym, pulower damski, czapkę i 2 kawałki jedwabiu ogólnej wartości 180 złotych.

Usiłowane samobójstwo.

Nowy Bytom w Świętochłowickiem. Robotnik Underko Kurt, zamieszkały przy ul. Korfantego 6, będąc w stanie podchmielonym, przeciął sobie brzytwą żyły u prawej ręki. Underko miał zamiar popełnić samobójstwo. Niedoszłego samobójcę odstawiono do lecznicy hutniczej w Nowym Bytomiu. Przyczyny usiłowanego samobójstwa nie stwierdzono.

Obłowili się się.

Lipiny w Świętochłowickiem. Ostatniej nocy włamali się nieznani dotąd sprawcy do mieszkania sztygara Wiktora Nierobisza, zam. przy ul. Kolonja Matyldy 3, skąd skradli radjoaparat marki „Glorja", nakrycia stołowe i 200 zł. gotówki. Szkoda skradzionych przedmiotów wynosi około 900 zł.

Pod kluczem.

Lipiny w Świętochłowickiem. W ostatnich dniach przytrzymano i osadzono pod kluczem Jeziorowskiego Romana i Holiczka Pawła z Lipin. Obydwaj trud- [...] tejakiej Machurowej Franciszce kilka rzeczy, które zdołano im odebrać i zwrócić poszkodowanej.

Napad rabunkowy w mieszkaniu.

Łagiewniki w Świętochłowick. Około godziny 9 wieczorem wtargnęło dwóch zamaskowanych bandytów do mieszkania wdowy Marji Wesołowej, zam. przy ul. Kolonja Hubertusa. Pod groźbą rewolweru zażądali od bezbronnej kobiety całej gotówki. Gdy Wesołowa oświadczyła, że pieniędzy nie posiada, bandyci przeszukali całe mieszkanie, lecz nic nie znaleźli. Policja wdrożyła natychmiast śledztwo, lecz narazie bez skutku. O napad podejrzani są krewni Wesołowej, zamieszkujący w Bobrku, na Śląsku Opolskim, którzy już raz dokonali kradzieży na jej szkodę.

Kolenda w Tow. „Sokół".

Kamień w Świętochłowickiem. W niedzielę, dnia 4 stycznia odprawione zostanie uroczyste nabożeństwo na sumie na intencję Tow. gimn. „Sokół" z Kamienia. Po południu o godz. 5-ej w sali p. Hermana odbędzie się kolenda wraz ze Związkiem posiedz. domów i gruntów, od godz. 20 do 3 zabawa taneczna. Na kolendę wstęp wolny dla każdego. Wreszcie w dniu 6 stycznia 1931 r. (św. Trzech Króli odbędzie się dla Tow. gimn. „Sokół" walne zebranie i to o godz. 13,30 w sali zebrań p. Hermana.

Samobójstwo.

Brzeziny w Świętochłowickiem. W tych dniach znaleźli mieszkańcy Brzezin zwłoki mężczyzny, wiszącego na płocie przy torze kolejki, prowadzącej z Białego Szarleja na dworzec w Brzezinach. Dochodzenia wykazały, że zwłoki należą do niejakiego Wojciecha Mizery, zamieszkałego ostatnio w Wielkich Piekarach przy ul. Sobieskiego 8. Zwłoki wisielca umieszczono w kostnicy w Szarleju.

Nieszczęśliwy wypadek.

Zgoda w Świętochłowickiem. Sześciolatni Jan Czekała, zamieszkały w Zgodzie przy ul. Mieleckiego 2, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Idąc ulicą, upadł nagle tak nieszczęśliwie, że złamał nogę. Kannego przewieziono do szpitala Brackiego w Wielkich Hajdukach.

Z Pszczyńskiego

Targ na bydło i konie.

Mikołów w Pszczyńskiem. Przyszły targ na konie i bydło odbędzie się w Mikołowie w środę, 7 stycznia 1931 roku.

Akcja Katolicka w Chropaczowie.

Chropaczów w Świętochłowickiem. W niedzielę 21 grudnia br. odbyło się w sali p. Sprusa na zaproszenie ks. proboszcza Cedzicha zebranie mężów katolickich w sprawie utworzenia t. zw. Akcji Katolickiej, zaleconej przez Ojca św. i ks. ks. biskupów. Na zebranie przybyło około 300 osób, a wzięli w nim udział także ks. wikary Myrcik pp. naczelnik Przybyła, p. kierownik szkoły Kensbok, naczelnik poczty p. Nawrat, kierownik kura urzędu okręgowego p. Dworaczek, kierownik biur urzędu gminnego p. Parch i inni. Zebranie zagaił ks. proboszcz Cedzich, który wygłosił wyczerpujący referat o akcji katolickiej. W dyskusji uzupełnił wywody ks. proboszcza ks. wikary Myrcik. Po dyskusji powołany został tymczasowy komitet organizacyjny Akcji Katolickiej w następującym składzie: przewodniczący p. kier. Kensbok, zastępca przewodn. p. kier. Dworaczek, sekretarz p. insp. Paruch, zastępca sekr. p. nacz. Nawrat, skarbnik p. Gąsior. Postanowiono rozpocząć akcję z Bogiem, mianowicie w wigilję odbyto wspólną Spowiedź św., a w pierwsze święto Bożego Narodzenia przyjęto wspólnie Komunję św. na intencję Akcji Katolickiej. Po Nowym Roku odbędzie się wykład o życiu i nauce św. Augustyna. Spodziewać się należy, iż Akcja Katolicka rozwinie się u nas bardzo dobrze i przyczyni się do wzmożenia się zasad chrześcijańskich nietylko w rodzinie lecz i w życiu publicznem. Ze smutkiem trzeba stwierdzić, iż na tem zebraniu założycielskiem w dyskusji sprzeciwiali się powstaniu Akcji Katolickiej dwaj agitatorzy z t. zw. Bloku Katolickiego W. i K., którzy w swem zacietrzewieniu partyjnem nie pojęli referatu o zadaniach Akcji Katolickiej, a podejrzywają w niej konkurencję dla swego „monopolu katolickiego" przy wyborach politycznych. Wśród zebranych widoczne było tylko politowanie dla takiego krótkowidztwa, wypływającego z otumanienia partyjnego.

Gwiazdka dla ubogich w Chropaczowie.

Chropaczów w Świętochłowickiem. Gmina i parafja pomyślała u nas o gwiazdce dla ubogich mimo bardzo ciężkich stosunków gospodarczych. Z inicjatywy gminy utworzył się komitet gwiazdkowy pod przewodnictwem p. nacz. Przybyły i księdza proboszcza Cedzicha oraz przy współudziale pp. kier. szkoły Kuchejdy i Kensboka, a p. Pawła Rzepki jako skarbnika. Komitet urządził gwiazdkę dla dzieci szkół powszechnych i ochronki w ogólnej ilości 2160 dzieci. Każde dziecko otrzymało skromny podarek w postaci słodyczy i owoców, najbiedniejszym postanowiono dodać ciepłej materji na odzież. Środki na ten cel uzyskał komitet od zarządu gminy i prywatnych ofiarodawców. 19 grudnia odbyła się na sali p. Norasa gwiazdka dla dzieci szkoły polskiej i ochronki z przedstawieniem amatorskiem, odegranem przez dziatwę tych zakładów. 20 grudnia odbyła się w sali gimn. szkoły II. gwiazdka dla młodzieży [...]meskiej. W uroczystości uczestniczyło nauczycielstwo przedstawiciele zarządu gminy, obaj księża i rodzice. Bezrobotni i miejscowi ubodzy otrzymali jednorazowe zasiłki gwiazdkowe od gminy od 5—20 złotych, zależnie od warunków rodzinnych. Zasiłki wypłacono w formie bonów do miejscowych sklepów żywnościowych, odzieżowych i obuwniczych. Obdarzono około 600 osób. I nia 22 grudn. odbyła się w sali p. Sprusa gwiazdka dla biednych dorosłych, urządzona przez Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Obdarzono około 200 osób. Przemówienia wygłosili tu ks. prob. Cedzich, ks. wikary Myrcik, p. nacz. Przybyła i przewodniczący Tow. p. Kensbokowa, żona kierownika szkoły. W uroczystości uczestniczyli także przedstawiciele Ligi Katolickiej, Kongregacji Marjańskiej, Stow. Młodzieży Polskiej i innych kościelnych związków. Po odśpiewaniu kolęd, członkinie Kongregacji Marjańskiej odegrały piękne korowody. Środki na gwiazdkę dla biednych zebrały „Wincentki" wśród prywatnych ofiarodawców, którym należy się serdeczna ciężka. Niestety znalazł się „oberkatolik" Sosna Józef, przywódca „Chadecji" w Chropaczewie, który kwestujące „Wincentki" i towarzyszącego im ks. Wikarego „obJarzył" przezwiskami i poprostu z domu wyprosił. Fakt ten wywołał w Chropaczowie ogólne oburzenie. Nie zdziwił tylko tych, którzy Sosnę znają bliżej a między innemi także z tego, że księdzu przerywał kazanie w kościele a synowie jego trzymają z komunistami. Dziwić się jednak należy, iż miejscowe koło Ch. D. da się kierować przez takiego człowieka, który katolicyzm nadużywa tylko do polityki partyjnej, lecz żywem katolickich u niego nie widać. Chrześcijańskie związki zawodowe przy Ch. D. pozbyły się niedawno Sosny jako prezesa Zarządu Wojewódzkiego, miejscowe koło Ch. D. powino wziąć sobie z tego przykład.

Katolik.

Z Rybnickiego

Kolęda w Stow. mężów kat.

Rybnik. W niedzielę, 4 stycznia odbędzie się po sumie w Domu parafjalnym kolęda dla Stow Apostolstwa mężów. Uprasza się o liczny udział członków jakoteż i tych mężów, którzy dotąd jeszcze nie są członkami.

Walne zebranie Tow. kasy pogrzebowej.

Rybnik. W niedzielę, 4 stycznia odbędzie się po sumie w Domu parafjalnym walne zebranie parafjalnego Tow. kasy pogrzebowej Na porządku obrad przyjęcie nowego statutu i wybór rady nadzorczej. Uprasza się członków o liczny udział. Każdy członek powinien dla wylegitymowania się zabrać kartę członkowską.

Zgon najstarszego czytelnika „Katolika".

Połomia w Rybnickiem. W tych dniach zmarł w Połomi najstarszy czytelnik „Katolika", śp. Franciszek Polak Nieboszczyk dożył sędziwego wieku 83 lat. Czytelnikiem „Katolika" był od jego założenia do samej śmierci. W ostatnim czasie, acz kolwiek był dłuższy czas złożony chorobą, nie w mniejszej wierze pozostał jego wiernym przyjacielem i życzliwym krzewicielem. Długie lata był także naczelnikiem gminy. Niech odpoczywa w pokoju! — Pogrzeb odbył się w dzień wigilijny przy wielkim udziale wiednych.

Z Cieszyńskiego

Demonstracje bezrobotnych.

Bielsko. W ostatnich dniach odbyło się tutaj w Domu Robotniczym zebranie bezrobotnych, w czasie którego doszło do demonstracyj. Po zebraniu udali się bezrobotni przed gmach magistratu oraz starostwa a delegacje udały się do burmistrza oraz starosty, którzy przyobiecali uczynić wszystko, by użyć doli bezrobotnych. Demonstracje miały przebieg spokojny.

Z całej Polski.

Zasądzenie komunistów.

Radom. (Pat.) Sąd Okręgowy w Radomiu po trzydniowej rozprawie przeciwko grupie komunistów działających na terenie powiatu opatowskiego wydał wyrok, skazujący Teofila Krześniaka na 7 lat ciężkiego więzienia, Jana Kolasa i Franciszka Nawrota na 5 lat ciężkiego więzienia, Zygmunta Stawa, Józefa Grochulskiego, Berka Fajngolda na 4 lata ciężkiego więzienia, Marcina Basę, Piotra Moskalika na 3 lata, wreszcie Wawrzyńca Krześniaka na 2 lata ciężkiego więzienia. Kazimierz Gałka, Antoni Szadą, Piotr Baran i Meloch Güzner zostali uniewinnieni. Władysław Cupich vel Bazylik, Józef Nawrot vel Maka i Wolf Perla, znajdujący się za kaucją na wolności, zbiegli nie stawiwszy się na rozprawę. Obrona ogłosiła apelację.

Program radjowy.

Czwartek, 1 stycznia 1931 r.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 10.15 Nabożeństwo z kościoła pod wezwaniem Najświętszej Marji Panny w Piekarach Wielkich. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.15 Poranek muzyczny z Filharmonji Warszawskiej. 14.00 Odczyt rolniczy. 14.20 Muzyka. 14.30 Odczyt rolniczy. 14.50 Muzyka. 15.00 Odczyt rolniczy. 15.20 Muzyka. 1540 Program dla dzieci z Warszawy. 16.10 Koncert z płyt gramofonowych. 16.40 Pogadanka. 16.55 Koncert z płyt gramofonowych. 17.25 Feljeton p. t. „Pierwszy Sylwester w legjonach". 17.40 Koncert popularny z Warszawy. 19.00 Rozmaitości. 19.15 Intermezzo muzyczne. 19.30 Audycja poświęcona twórczości J. Szaniawskiego (z powodu odznaczenia państwową nagrodą literacką). 20.30 Muzyka lekka. 21.10 Kwadrans literacki. 21.25 Dalszy ciąg koncertu. 22.00 Feljeton pt. „Na Nowy Rok". 22.15 Arje i pieśni w wykonaniu Ignacego Dygasa. 22.50 Komunikat meteorologiczny. 23.00 Muzyka taneczna.

Piątek, 2 stycznia 1931 r.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 15.00 Komunikaty gospodarcze. 15.50 Lekcja języka francuskiego. 16.15 „Kącik krótkofalowy". 16.25 Opowiastki dla dzieci starszych. 16.40 Koncert z płyt gramofonowych. 17.15 Odczyt „Wilno w ramach Państwa Polskiego". 17.45 Koncert popularny z udziałem Tria Polskiego Radja w Katowicach 18.45 Codzienny odcinek powieściowy. 19.00 Rozmaitości. 19.15 Odczyt: „Które ptaki są szkodliwe?" 19.35 Prasowy dziennik radjowy 20.00 Pogadanka muzyczna. 20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej. Po koncercie komunikat meteorologiczny oraz nadprogram (do godz. 23.00).

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

w dniu 30 grudnia 1930 r.

Dolar amerykański 8.89 zł. Funt sterlingów angielskich 43.21 zł. 100 franków francuskich 34.96 zł. 100 szylingów austrjackich 125.22 zł 100 k ron czeskich 26.40 zł. 100 lirów włoskich 46.60 100 franków szwajcarskich 172.76 zł. 100 guldenów gdańskich 172.82 zł.

Giełda zbożowa w Warszawie

w dniu 29 grudnia 1930 r.

Żyto 18.75—19.25. Pszenica 26.50—27.50. Mąka żytnia 35—36.. Mąka pszenna wyborowa 50 do 60. Mąka pszenna luksusowa 60—70. Otręby żytnie 11.25—11.75. Otręby pszenne średnie 14—15. Otręby pszenne szale 15—16. Makuchy lniane 31—32. Obroty średnie. Usposobienie spokojne.

Poznańska giełda zbożowa

w dniu 29 grudnia 1930 r.

Żyto 18.00—18.50. Pszenica 22.50—24.00: — Jęczmień przemiałowy 20.00—21.50. Jęczmień browarowy 25.00—27.00. Owies 19.25—20.50. Mąka żytnia 65 procentowa 30.75. Mąka pszenna 65 procentowa 42.75—45.75 Otręby żytnie 11.25 do 12.25. Otręby pszenne 12.50—13.50. Otręby pszenne grube 14.50—15.50 Rzepak 41.00—43.00. Groch Wiktorja 29.00—33.00. Ogólne usposobienie spokojne.

Ceny za produkty rolne

z dnia 30 grudnia br. podane przez „Raifeisen" hurtownię towarów Katowice, ul. Gliwicka 3.

Za 100 kg. żyto krajowe zł. 22.00—23.00. na wywóz 26.00—27.00, pszenica krajowa zł. 30.00 do 31.00, na wywóz 41.00—42.00, jęczmień na wywóz (zależnie od jakości) 28.00—32.00, owies krajowy 24.00—25,00, owies na wywóz 26.00 do 27.00.

Pasze treściwe za 100 kg loco stacja odbiorcza (przy ilościach pełnowagonowych): makuch słonecznikowy 48% zł. 28.00—29.00, makuch słonecznikowy 46% 27.00—28.00, makuch lniany zł. 35.00—36.00, makuch rzepakowy 25.00—26.00, otręby żytnie 14.00—15.00, otręby pszenne zwykłe zł. 15.00—16.00, otręby pszenne średniogrube 16,00—17.00, słoma prasowana żytnia 6.00. pszenna zł. 6.00, owsiana 6.00. siano łąkowe prasowane lub luzem 12.50—13.50.

Sylwester na lodzie.

W środę, dnia 31 grudnia 1930 r. urządza „Śląskie Towarzystwo Łyżwiarskie" zabawę kostjumową na lodzie. Początek o godz. 17-ej. ceny normalne. Ślizgawka otwarta do godz 2-ej w nocy. Uprasza się Szanowną Publiczność o jaknajliczniejsze przybycie w kostjumach.

TEATR I SZTUKA.

Teatr Polski w Katowicach.

REPERTUAR.

Czwartek, dnia 1 stycznia 1931 r.: „Grzegorz Dyndała" o godz. 15.30.

Czwartek, dnia 1 stycznia 1931 r.: „Noc miłości" o godz. 19,30.

Sobota, dnia 3 stycznia „Wesele na G. Śląsku" przedstawienie szkolne o godz. 15.30.

Sobota, dnia 3 stycznia „Manewry Jesienne" o godz. 19.30.

Niedziela, d. 4 stycznia „Marta" o godz. 15.30.

Niedziela, dnia 4 stycznia „Szwejk" o g. 19.30.

Teatr Polski na prowincji.

Piątek, dnia 2 stycznia „Manewry Jesienne", Nowy Bytom o godz. 19.30.

Poniedziałek, 5 stycznia „Manewry Jesienne" Rybnik o godz. 19.30.

Poniedziałek, 5 stycznia „Grzegorz Dyndała" Bytom o godz. 19.30.

Sprawy towarzystw.

Katowice. Związek emerytowanych urzędników państwowych, samorządowych, komunalnych i wojskowych na województwo śląskie urządza w poniedziałek, dnia 5 stycznia o godz. 10 w Strzesze Górniczej przy ul Andrzeja nr 21 plenarne zebranie, na które zaprasza tak członków jak i niezorganizowanych emerytów.

Zarząd.

Nakładem firmy „Katolik" spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu Śląsk Opolski. — Drukiem: Drukarnia Śląska. Sp. z ogr. odp.. Katowice. ul. Batorego nr 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.

Życzę Swoim Szan. Abonentom i Agentom szczęścia i zdrowia i błogosławieństwa Bożego

w Nowym Roku

Janetowa Anastazja

agentka i kolporterka.

Wszystkim Agentom i Abonentom życzy

Dosiego Roku

Jan Nita

agent i kolporter

Naszym Szan. Abonentom i Czytelnikom zasyłamy życzenia wszelkiej pomyślności

w Nowym Roku

Agentury „Katolika“ okręgu Rybnickiego.

Szanownym naszym klijentom, oraz i znajomym życzymy

Szczęśliwego Nowego Roku

J. F. Sikora

żelazo i wyroby żelazne

Wodzisław, ulica Dworcowa

Moim Szan. Odbiorcom

Dosiego Roku

E. Aronstamm

skład manufaktury

Rybnik, Sobieskiego 26

Szan. Gościom i Czytelnikom zasyła serdeczne życzenia na

Nowy Rok

Antoni WIECZOREK, Restauracja. Rybnik, ul. Raciborska.

Szczęśliwego Nowego Roku

życzymy wszystkim Agentom i Abonentom „Katolika“ w naszych okręgach. Jednocześnie upraszamy o dalsze gorliwe poparcie „Katolika“ przez dalsze abonowanie i zjednywanie nowych przedpłacicieli. Wspólnemi siłami doprowadźmy w Nowym Roku do podwojenia liczby płacących czytelników.

Szymon KOWALIK w Rybniku.
Franciszek SOSNA w Czyżowicach.
Józef ŚWIĘTY w Katowicach.
Emanuel WILDNER w Ćwiklicach.

Rozpowszechniajcie naszą gazetę!

Szczęśliwego i wesołego

NOWEGO ROKU

życzy swoim Gościom i Znajomym

Kawiarnia

KATOWICE, Rynek

K. LICZBIŃSKI

Restauracja „Baru Krakowskiego“

w Katowicach, przy ulicy Poprzecznej 19

życzy wszystkim Gościom i Znajomym szczęśliwego i wesołego

Nowego Roku 1931

W. Kowalski

Szczęśliwego i wesołego Nowego Roku 1931

życzy wszystkim gościom

Dyrekcja „Kawiarni w Hotelu Monopol“ KATOWICE.

Wszystkim moim Szanownym Czytelnikom „Katolika“ składam

na Nowy Rok

serdeczne życzenia szczęścia, zdrowia i błogosławieństwa Bożego. Równocześnie proszę o zachęcenie innych do czytania „Katolika“ jako najstarszej gazety na Śląsku.

Franciszek MUSIOŁ, agent.

Bielszowice, dnia 1 stycznia 1931 r

Łaskawym względom Szan. Publiczności poleca się:

Aleksy Waldberg

Rybnik

róg placu Wolności naprzeciw starego kina.

Fachowiec od roku 1900. Specjalista w zegarnictwie **zegarów wieżowych** jak i **skomplikowanych zegarków kieszonkowych.** Regulowanie podług chronometra.

Mam także na składzie zegarki znanych światowych marek, pierścionki ślubne, artykuły bižuteryjne podarki na różne okoliczności. **Nowowprowadzony dział wyrobów optycznych.** Okulary według przepisu lekarza.

Urzędnikom, którzy się wylegitymują co do osoby i zajmowanego stanowiska daję na odpłaty na dogodnych warunkach.

Szczęśliwego Nowego Roku

życzę moim Szan. Klientom

Pick Nast., skład kapeluszy **Rybnik**, Rynek.

Szan. Klientom zasyła życzenia

Szczęśliwego Nowego Roku

Proske Nast.

Drogerja

Rybnik, ulica Kościelna.

Z powodu zlikwidowania interesu

zupełna wyprzedaż mebli

wszelkiego rodzaju na spłaty na dogodnych warunkach.

Centrala mebli, Antoni Solorz

Rybnik, ulica Łony 11 — Telefon 1104

Polski Bank Ludowy

Spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną **w Wodzisławiu, ulica Dworcowa 9**, koło poczty.

Telefon Nr. 60. P. K. O. 304814.

przyjmuje oszczędności

w mierniku stałym na wysoki procent, **gwarantuje pewność wkładów** majątkiem wszystkich członków, których jest dotąd 1600, zachowuje przy wszelkich wkładach ścisłą tajemnicę. Bank posiada **zastępstwo Państwowego Banku Rolnego** w zakresie kredytu długoterminowego.

Na Nowy Rok

życzę wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Bożego **wszystkim czytelnikom „Katolika“ w Bieruniu Starym** jakoteż wszystkim moim Odbiorcom, Przyjaciołom i Znajomym. Wszystkim „Szczęść Boże!“

Emanuel SPYRA, księgarnia w Bieruniu Starym.

Wszystkim moim Szanownym Czytelnikom „Katolika Śląskiego“ w Palowicach, składam najserdeczniejsze życzenia, szczęścia, zdrowia i dobrego powodzenia na

Nowy Rok

i proszę, żeby nadal abonowali i zjednywali nowych abonentów dla naszego pisma, które jest najszczerszym przyjacielem dla każdej katolickiej rodziny.

Jan SŁADEK, agent.

Wszystkim moim abonentom z Piekar i Szarleja winszuję

Szczęśliwego

NOWEGO ROKU

W. Piekary, 1. 1. 1931.

Augustyn Glazowski.

Wszystkim naszym Abonentom i Czytelnikom „Katolika“ życzymy na

Nowy Rok

szczęścia, zdrowia i jak najlepszego powodzenia. „Szczęść Boże!“

Radzionków, 1 stycznia 1931 r.

Suchagóra.

Jakób CICHOWSKI. Karol DRAGON.
Ludwik ŚWIERCZYNA.
Paweł BEDNARCZYK.

Szczęśliwego **Nowego Roku** życzą Szanownym Gościom, Przyjaciołom i Znajomym

Dom Chrześcijański „Hospic“

E. Suchocki z żoną

Katowice, ulica Jagiellońska 17

W środę, dnia 31 grudnia 1930 r.

Wielki Wieczór Sylwestrowy

Początek o godzinie 9 wieczorem. Karty wstępu przy bufecie. Uprasza się o wcześniejsze zamówienie stołów

Koniec ??

Siemianowice (Śląskie)

Bank Ludowy

Spółdzielnia z odpowiedzialnością nieogran.

w Siemianowicach (Śląskich)

Zastępstwo Banku Polskiego

Przyjmuje oszczędności

Udziela pożyczek

i załatwia wszelkie czynności bankowe.

NERWOL

Chemika D-ra Franzosa, jedyny radykalny i wypróbowany środek (nacieranie) przeciw

Reumatyzmowi

kłuciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi itp. Żądać w aptekach.

Wyrób i główna sprzedaż

Apteka Mikolascha

Lwów, Kopernika 1.

Tanio i dobrze

kupuje się

kapelusze i czapki

męskie i dla dzieci, **czapki szkolne** i dla tow. oraz **artykuły męskie** w firmie

Fr. Józefoski

Katowice, ul. 3-go Maja nr. 13

Wszystkim moim Szanownym abonentom i czytelnikom „Katolika“ życzę zdrowia, szczęścia, dobrego powodzenia i wszelkiej pomyślności

w nowym roku

Ludwik KOSTORZ.

Hajduki Wielkie, 1 stycznia 1931 r.

Szczęśliwego Nowego Roku

życzę wszystkim abonentom „Katolika“ w Połomi. Oby liczba czytelników Katolika“ wzrosła i żeby w każdej rodzinie znajdował się „Katolik“.

Jan HEROK, agent.

Połomia, 1 stycznia 1931 r.

Szczęśliwego Nowego Roku

zasyła swoim P. T. Odbiorcom

Magazyn Mebli M. Łazor

Katowice, ul. Młyńska 5 Tel. 22-37.